27.4.2020

Eduskunta
Hallintovaliokunta

VNS 1/2020 vp Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2021-2024

LAUSUNTO VALTIONTALOUDEN KEHYKSISTÄ VALIOKUNNAN TOIMIALAN OSALTA[1]

Ammattiliitto Pro ry kiittää mahdollisuudesta lausua selonteosta ja pyydettynä lausuntonamme esitämme seuraavaa.

Koronakriisin takia valtio velkaantuu nyt nopeasti ja paljon. Tästä huolimatta on huolehdittava siitä, että valtionhallinto kykenee hoitamaan tehtävänsä hyvin. Toimintamenojen täysimääräinen budjetointi on lainsäädännön mukaisestikin velvoittavaa. Tällä varmistetaan virastojen ja laitosten toiminnan edellytykset kriisin aikana ja sen jälkihoidossa.

Turmiollisinta olisi leikata toimintamenoista kehyskauden budjettivuosina ja niistä tulisi pidättäytyä. Lisäksi tulisi luopua nykyisistä kategorisista, edellisten hallitusten päättämistä leikkauksista. "*Valtion toiminnan digitalisaation ja tuottavuuden kehittämiseen perustuen valtion kaikkia toimintamenoja vähennetään vuodesta 2020 alkaen 0,5 % vuosittain perustuen hallinnonalakohtaisiin toimintamenoihin vähennettynä toimitilamenoilla*."[2]

Selonteon mukaan jaksossa **Julkisen talouden näkymät[3]:**
Koronavirustilanne, sen hidastamiseksi tehdyt sulkutoimenpiteet ja talouden tilan väliaikainen mutta jyrkkä heikkeneminen kääntävät julkisen talouden alijäämän ja velan nopeaan kasvuun. Myös koronaviruksen haittojen minimoimiseksi ja yritysten taloustilanteen helpottamiseksi tehdyt toimet heikentävät julkista taloutta. Julkisen talouden alijäämä kasvaa v. 2020 liki 14 mrd. eurolla 16,6 mrd. euroon eli 7,2 prosenttiin suhteessa BKT:hen.

Vaikka talouden häiriön oletetaan olevan lyhytaikainen, jää julkiseen talouteen tästä poikkeuksellisesta taantumasta syvät jäljet. Lähivuosina näkyvissä oleva talouskasvu ei riitä vahvistamaan julkisen talouden rahoitusasemaa ennalleen ja julkinen talous pysyy selvästi alijäämäisenä.

[1] Valiokunnan käsittelemät aiheet kattavat julkisen sektorin hallinnon valtionhallinnosta kunta-asioihin sekä esimerkiksi poliisiasiat, rajavartiolaitosta koskevat asiat, pelastustoimen, väestöhallinnon, valtion henkilöstöpolitiikan, ulkomaalaisasiat ja kirkollisasiat.
[2] VNS 1/2020 Digitalisaation ja tuottavuuden vaikutukset valtionhallinnon toimintamenoihin
[3] VNS 1/2020

Ammattiliitto Pro
Selkämerenkuja 1 A, PL 183, 00181 Helsinki
p. (09) 172 731, f. (09) 1727 3330, etunimi.sukunimi@proliitto.fi
y-tunnus 0215350-2

Proliitto.fi

27.4.2020

Sisäministeriön alaisten viranomaisten, kuten poliisin, rajavartiolaitoksen ja Maahanmuttoviraston sekä Hätäkeskuslaitoksen toimintamenojen varmistaminen ja menojen tarvittava lisääminen varsinkin kalusto- ja tietojärjestelmiin on tarkoituksenmukaista suorituskykyjen ylläpitämiseksi. Samalla on huolehdittava siitä, että se on myös riittävää.

Senaattikiinteistöjen ja sen tulevan tytärliikelaitoksen Puolustuskiinteistöjen toimintaedellytysten varmistaminen on tärkeää käsillä olevan liikelaitos-uudistuksen vuoksi. Toiminnan sujuva käynnistäminen vuoden 2021 alusta ja arjen sujuminen on liikelaitosten, asiakkaiden ja henkilöstön kannalta hyvin tärkeää.

Hallituksen kestävyystiekartan valmistelussa ja korona-aikaa seuraavassa elpymisessä on julkisen sektorin toiminnalla ja palveluilla keskeinen rooli. Talouden vahvistumiseen ja yhteiskunnan muuhun toipumiseen tarvittavaa aikaa valtionhallinnon virastojen toimintakyvystä ja vahvistaa hallinnonalojen ja viranomaisten yhteistyörakenteita ja kyvykkyyttä nopeaan reagointiin. Koronakriisikin on osoittanut, että juustohöylällä leikkaaminen ei ole ollut kestävä tapa kohentaa valtionhallinnon tuottavuutta. Toimintamäärärahojen on oltava tasolla, jolla perusrakenteet pysyvät kunnossa ja muuttuviin tilanteisiin kyetään vastaamaan viipymättä.

Valtion virka- ja työehdoista on tehty sopimus ja työrauha on voimassa vuoden 2022 helmikuun loppuun saakka. Valtiovarainministeriö on ohjeistanut virastoja välttämään henkilöstön lomauttamista, mikä on hyvä viesti henkilöstölle. Toimintamenojen leikkaus merkitsisi päinvastaista ja niistä tulisi pidättäytyä.

Niko Simola
johtaja

Ammattiliitto Pro
Selkämerenkuja 1 A, PL 183, 00181 Helsinki
p. (09) 172 731, f. (09) 1727 3330, etunimi.sukunimi@proliitto.fi
y-tunnus 0215350-2

Proliitto.fi